

مروری بر چند کتاب

رویدادها و حوادثی است که در مکان‌ها و یا زمان‌های مختلف اتفاق افتاده‌اند و نویسنده زیگزآگ وار هر کدام را در طول قصه پیش برده و تکامل می‌بخشد. مضمون اصلی اکثر قصه‌ها عشق است که گاه به دلشوره‌ی از دست دادن کسی که دوستش داریم و گاه به اندوه از دست رفتن او در مثلثی نمود پیدا می‌کند؛ مثلثی عشقی که تشکیل رأس سومش غالباً غیرازادی به نظر می‌رسد و به همین دلیل هم قبل از هر احساسی در خواننده احساس همدردی و ترحم به وجود می‌آورد. سفر، غیبت و هجرت نیز از پی‌آمدهای همین مضمونند که در قصه‌های «من و همیشه»، «سرپایی‌های رنگی»، «زنجیرها» بروز بیشتری یافته‌اند. علاوه بر آنکه در قصه‌ی «زرد»، انتخاب نام «زرد» برای شخصیت قصه که کس و کار و پشت و پناهی ندارد انتخاب مناسبی است و بی‌هویتی او را بهتر نشان می‌دهد.

به غربت و مرگ، با زاویه‌ی جدیدی در قصه‌ی «شبی که آخر نداشت» نگاه شده است. این قصه علاوه بر اینکه از تکنیکی درونی‌تر برخوردار است زبان نیز در آن یکدست و صمیمی دیده می‌شود و خواننده را بیشتر به قصه نزدیک می‌کند. «توی دستهایش که بودیم» فرم و موضوعی متفاوت با بقیه دارد. قصه‌ای است که تأویل و تفسیرهای گوناگون داشته و با یک بار خواندن پرونده‌اش بسته نمی‌شود. ممکن است خواننده در حال و هواهای مختلف هر بار با قسمتی از آن بیشتر ارتباط برقرار کرده با مسئله‌ی تولد، زندگی، شانس، زمان و مرگ به گونه‌ای متفاوت درگیر شود.

می‌دهد که قدرت اجرای یک مکالمه‌ی طولانی را دارد. در هر سه قصه نویسنده از قدرت طنز خوبی برخوردار است و هم‌چنین احاطه‌ی کافی به موضوعات و ایجاد فضاسازی‌های متنوع و ملموس را دارد و چه خوب است که روی مکالمه با زبان خاص هر شخصیت و مخصوصاً طنز جدی که جای هر دوی اینها در قصه‌نویسی ما خالی احساس می‌شود، به تجربه‌های تازه بپردازد.

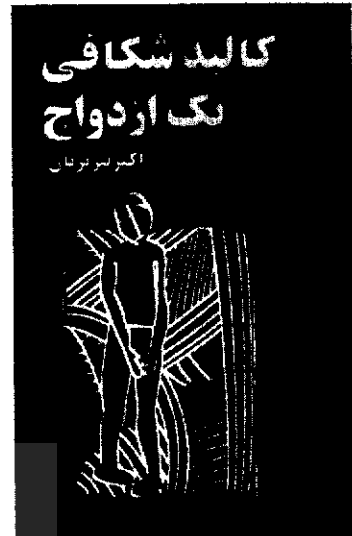
شب‌هایی که آخر نداشت

فریبا صدیقیم

انتشارات برگ سبز ۱۳۷۸

۱۴۸ / ۷۰۰ تومان

از خانم صدیقیم علاوه بر آثار متنوعی برای کودکان و نوجوانان، مجموعه شعری به نام تعویق می‌اندازیم تاکی منتشر شده است و اینک اولین مجموعه‌ی قصه‌ی کوتاه با نام، شبی که آخر نداشت از او به بازار آمده. در این مجموعه هشت قصه می‌خوانیم. تکنیکی که بر اغلب قصه‌ها حکمفرماست، تداخل و درهم‌آمیختگی

کالبدشکافی یک ازدواج

اکبر تبریزیان

انتشارات هیرمند / ۷۷

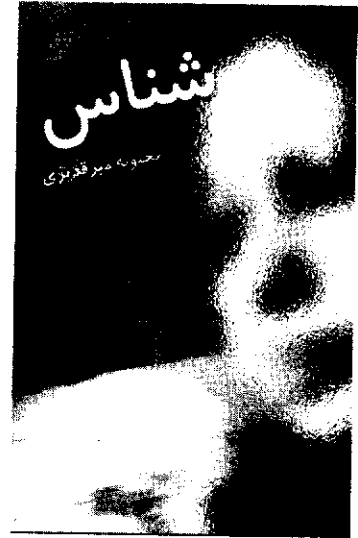
۱۲۵ صفحه

کتاب شامل ۳ قصه به نام‌های «شغل عجیب و شوهر دلخواه»، «احسنت ... آفرین» و «راز» است. در قصه‌ی اول نویسنده به قول خودش یک ازدواج را کالبدشکافی می‌کند. به اینصورت که به طور منفک از هر شخصیتی نام برده و به انگیزه، نقش و نظرات او پیرامون این ازدواج می‌پردازد. از آنجا که نویسنده روی کالبدشکافی این ازدواج تأکید دارد شاید استفاده از این فرم، توجیه‌پذیر باشد ولی به نظر می‌رسد اگر به هر کدام از شخصیت‌ها زبانی خاص داده می‌شد، احتیاجی به این کار نبود و با توجه به شخصیت‌پردازی خوب، پایان موفق و طنز زاویه‌دار حاکم بر اثر، این نوشته می‌توانست به قصه‌ای درخشان تبدیل شود. در «احسنت ... آفرین» چند زبانی بودن خوب اجرا شده، اما طنز، مستقیم و ساده انگارانه است و در «راز»، نویسنده نشان

بایا فقط کتاب‌هایی که دو نسخه از آن را توسط پست دریافت کند، معرفی خواهد کرد.

اما اصلاً از ذهنشان هم نمی‌گذرد که روی حرف مردها حرفی بزنند. ظاهراً پذیرفته‌اند که چاره‌ای جز تسلیم و فدا شدن ندارند. شاید به این دلیل است که در این کتاب به قشر خاصی از زنان (زنان سنتی آن هم از نوع کم‌سواد یا بی‌سواد) پرداخته شده است.

شناس

محبوبه میرقدیری

انتشارات روشنگران / ۱۳۷۸

۱۴۸ صفحه / ۶۰۰ تومان

کتاب شامل ۱۱ قصه‌ی کوتاه است. طرح و توطئه اغلب از همان ابتدا شروع می‌شود و خواننده باید شروع قصه را دوباره خوانی کرده، در ذهن حل‌جی کند و سپس به خواندن ادامه دهد. فضا سازی‌ها ملموس و زبان شخصیت‌ها خوب اجرا شده. شاید برجسته‌ترین نکته‌ی کتاب این است که شخصیت اصلی در همه‌ی قصه‌ها زن است. زنی که نمونه‌اش آنقدر در دور و اطراف ما زیاد است که گاه از دیدنش غافل می‌شویم. زنی که همه‌چیز را می‌بیند و متوجه است اما گذشت، صبر و نیاز به عشق ورزیدن به شوهر و مخصوصاً به فرزندان دست و پای او را بسته و یا در اثر ضربه‌ی روحی، جسمی و جنسی‌ای که خورده به انسان متفعل (اگر هم شخصیت نیم‌متفعلی وجود دارد شخصیت فرعی است) تبدیل شده است که به جای اعتراض و یا فریاد به تنهایی پناه می‌برد و حلزون‌وار در خود فرو رفته و به جای هر عکس‌العملی از خود انتقام می‌گیرد.

عشق در زمان ما

ترجمه و تحلیل چیستا بشری

نشر نامیرا / ۱۳۷۸

۶۵ صفحه / ۴۰۰ تومان

کتاب شامل ۳ داستان از هنری سیسیل، شرلی جکسون و جیمز. آ. کیچ است. در مقدمه‌ی نسبتاً طولانی مترجم می‌خوانیم: «... اگرچه هر کدام از این سه داستان، سه دیدگاه متفاوت درباره‌ی موقعیت و هویت انسان عرضه می‌کنند، اما در هر سه‌ی آنها انسان در عمل، ناگهان غافلگیر می‌شود و ناگهان خود را به شکلی کاملاً ساده و طبیعی همان گونه که واقعاً هست، می‌بیند فارغ از تعریف نظریه‌ها و طبقه‌بندی‌هایی که داعیه‌ی شناخت انسان را دارند.»

هدف اصلی از ترجمه‌ی این سه داستان آشنایی با کارکرد مفاهیم روانشناسی نوین از خلال ادبیات داستانی است ... چرا که به قول یونگ: پربارترین رمان‌ها برای روانشناس آن دسته‌اند که نویسنده در آنها به تحلیل و تفسیر روانشناختی شخصیت‌هایش پرداخته باشد.

ماهنامه فرهنگی - هنری - اجتماعی

کلک، شماره آذر ۱۳۷۸ منتشر شد.

مطالب این شماره در ۵ بخش کلی دسته‌بندی شده‌اند: مقاله - شعر، شعر ایران، شعر جهان - داستان، ادبیات داستانی - یادبود، مصاحبه، تازه‌های فرهنگی و معرفی شعر مدرن ایران. در بخش اول (مقاله‌ها) می‌خوانیم: مکانیسم تطورات ادبی - شعر بیرونی و سینمای درونی - تحلیلی ساختارشناسانه در داستان کوتاه - ترانه‌های آذری و ترکمنی - ژاپن زیبا و من - فلسفه‌ی حق و آنچه هگل نمی‌گوید - ذهنیت‌گرایی و عینیت‌گرایی در فرهنگ توده - زن، آموزش و توسعه - انسان، چه انسان زبونی - پارادوکس تقدس‌ستیزی و تقدس‌گرایی - انسانی در جستجوی آزادی - «آمبا» اشعار منتخب - شیفته‌تر از شیبه‌ی باد - غول‌ها هرگز نمی‌میرند.

در بخش دوم، شعرهایی از مهرداد آبرومندی - علی آموخته - قاسم ارژنگ - علیرضا بهنام - ناصر پیرزاد - غلامحسین چهکندی نژاد - پرویز حسینی - مهدی رضایی - یزدان سلحشور - محمدعلی شاکری یکتا - آفاق شوهانی - فریاد شیری - محمدحسین عابدی - زینب عباسی - ناجی غریب‌زاد - خیرالله فوخی - منصور مملی - حمید نعمت‌اللهی - فرزین هومان‌فر - حمید یزدان‌پناه - رسول یونان و خوانا دیابار بورو، با ترجمه‌ی فریده حسن‌زاده می‌خوانیم.

بخش سوم شامل داستان‌هایی از شرود آندرسن / حسن اصغری - سپیده جدیری - فریده خردمند - سیدجواد خردمند - جلیل شاه‌چشمه - سعیدرضا طباطبایی - بهرام فرمندپور - علی محامدی و علیرضا محمودی می‌شود.

بخش چهارم حاوی نامه‌ای از سیدمحمدعلی جمالزاده، گفتگویی با محمدعلی سپانلو و غلامحسین نامی - خیرهای فرهنگی و نیمه فرهنگی - کتابخانه‌ی کلک و نوشته‌ای از هانیبال الخاص است و در بخش پنجم شعرهایی از کسرا عنقایی با عنوان معرفی شعر مدرن ایران می‌خوانیم.

این شماره‌ی مجله در ۱۶۰ صفحه و با قیمت ۵۵۰ تومان در اختیار علاقمندان قرار گرفته است.